

OBSAH

Úvod	13
Kapitola 1.	
NÁBOŽENSTVÍ VE SPEKTU MODERNÍHO VĚDECKÉHO BĚDÁNÍ	17
1.1 Od filozofické k historické interpretaci náboženství	17
1.2 Spor historiků náboženství a fenomenologů náboženství o dominující metodu bĚdání	34
Kapitola 2.	
ČESKÁ CESTA K NEANGAŽOVANĚMU BĚDÁNÍ O NÁBOŽENSTVÍ – OD KRITIKY K JEHO STUDIU	45
2.1 O náboženství filozoficky	45
2.1.1 Náboženství, filozofie, věda	46
2.1.2 Právě náboženství a skutečná věda v katolickém myšlení	48
2.1.3 Vztah náboženství a vědy z hlediska liberálně orientované protestantské filozofie	53
2.1.4 Masarykovo hledání nového náboženství	59
2.1.5 Hledání nového náboženství prostřednictvím kritiky katolicizmu	63
2.1.6 Perspektivy nového náboženství v moderní společnosti	69
2.2 První systematické pokusy o uvedení do srovnávací vědy náboženské	73
2.2.1 Otakar Pertold a základy všeobecné vědy náboženské	76
2.2.2 Josef Hanuš uvádí do srovnávací vědy náboženské	80
2.2.3 Institucionalizace religionistiky v meziválečném období	84
2.2.4 Dvě osobnosti, dvě religionistiky?	88
2.2.5 Zavádění českého názvosloví pro označení Science of Religion	91
2.2.6 Pokusy o neteologickou definici náboženství	96
2.2.7 Náboženství z perspektivy historického bĚdání	100
2.2.7.1 <i>Pertoldovo hodnocení filologicko-historické metody v religionistice</i>	103
2.2.7.2 <i>Dějiny náboženství jako zatemňování původního pramonteizmu</i>	105
2.2.7.3 <i>Dějiny náboženství předpokladem hlubšího porozumění křesťanství</i>	113
2.2.8 Tázání po počátku náboženství	118
2.2.8.1 <i>Příklad filozofických úvah o původu náboženství</i>	124
2.2.8.2 <i>Příklad religionistických úvah o původu náboženství</i>	126

Kapitola 3.

BÁDÁNÍ O NÁBOŽENSTVÍ V DOBĚ IDEOLOGICKÝCH ZMĚN

OD STUDIA K JEHO KRITICE	129
3.1 Otakar Pertold a jeho poučnorové pojetí religionistického bádání	133
3.2 Ve šlépějích svého učitele	136
3.3 Rozhlasová univerzita o „významu“ náboženství v moderní společnosti	140
3.4 Studium dějin náboženství jako cesta k ateistickému pojetí výchovy	145
3.5 Náboženské a teoretické předpoklady teologického studia dějin náboženství v době nesvobody	148
3.6 Marxisticky otevřený výklad Ježíše a křesťanství	158
3.7 Kritické studium náboženství v době normalizace	164

Kapitola 4.

POLISTOPADOVÝ ROZVOJ RELIGIONISTIKY

4.1 Obnova religionistického bádání	173
4.2 Diskuze na téma religionistika versus teologie	177

Kapitola 5.

MEZE A MOŽNOSTI ČESKÉHO BÁDÁNÍ O NÁBOŽENSTVÍ: PŘÍPAD ORIENT

5.1 Podoby stereotypů v bádání o náboženství	185
5.1.1 Orient ve světle filozofického a teologického hodnocení	187
5.1.2 Problém buddhistického základu křesťanství	192
5.1.3 Orientální pesimismus a západní angažovanost	196
5.1.4 Studium Orientu pod vlivem marxisticko-leninské doktríny	199
5.1.5 Kastovní systém Indie prizmatem antiklerikálníchosvícenských reminiscencí	204

Kapitola 6.

ZÁVĚRY

6.1 OBJEKTIVITA VĚDY A SUBJEKTIVITA BADATELE	209
6.1.1 Objasnění jako jediný cíl bádání – nenáboženský přístup	211
6.1.2 Náboženská zkušenost jako předpoklad poznání – pronáboženský přístup	212
6.1.3 Vědecké bádání jako forma kritiky – protináboženský přístup	213
6.2 JACÍ BADATELÉ, TAKOVÁ VĚDA?	215
6.2.1 Rozdíl mezi „pouhým“ objasňováním náboženství a prohlubováním víry	215
6.2.2 Vědecký redukcionismus a teologické poznávání „nepoznatelného“	217
6.2.3 Funkce náboženské víry či nevíry v religionistice	218
6.2.4 Jedna z možných finalizací religionistického bádání?	221
6.2.5 O smyslu a povaze religionistického bádání	222

SUMMARY

225

BIBLIOGRAFIE

227

JMENNÝ REJSTŘÍK

243